

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/147/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123205633
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123205633.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a Mgr. Andrea Hadnagyová, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, D., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: matka – E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, D. a otec – E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, D. právne zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát so sídlom Hlavná 25, Trnava, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 38P/50/2023-43 zo dňa 03. augusta 2023, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku I. v časti úpravy styku otca s maloletou m e n í tak, že otec je dočasne do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde v Trnava pod sp. zn. 38P/37/2023 oprávnený stretávať sa s maloletou bez prítomnosti matky každý kalendárny týždeň v stredu od 17.00 hod. do 19.00 hod. a každú párnú sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. pričom matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho trvalého bydliska a otec je povinný maloletú v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej trvalého bydliska a zároveň obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. v trvaní do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 38P/37/2023 nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého maloletú dočasne ponechal v osobnej starostlivosti matky s tým, že otec je dočasne oprávnený stretávať sa s maloletou za prítomnosti matky každý kalendárny týždeň v pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod., pričom matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletú v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej bydliska a zároveň obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku. Výrokom II. zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia a výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Po právnej stránke súd uznesenie odôvodnil § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, 2, § 363, § 367 ods. 1, 7 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a čl. 5 písm. h), § 24 ods. 5, § 25 ods. 1, 2, § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“). Vecne tým, že matka sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 19.07.2023 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu. Navrhla, aby súd neodkladným opatrením zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti s tým, že otec bude oprávnený stretávať sa s

maloletou každý kalendárny týždeň v pondelok od 07.00 hod. (správne malo byť uvedené „od 17.00 hod.“ – pozn. odvolacieho súdu) do 19.00 hod. za prítomnosti matky. Návrhom doručeným prvoinštančným súdu dňa 27.07.2023 sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu na čas do rozvodu. Navrhol, aby súd neodkladným opatrením uložil matke povinnosť odovzdať maloletú do jeho osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 38P/50/2023-15 zo dňa 27.07.2023 rozhodol tak, že spojil konanie vedené na tamomšom súde pod sp. zn. 38P/50/2023 (o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia – pozn. odvolacieho súdu) s konaním vedeným na tamomšom súde pod sp. zn. 38P/54/2023 (o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia – pozn. odvolacieho súdu), s tým, že ďalej sa budú viesť pod spoločnou sp. zn. 38P/50/2023.

3. Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že matka sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala dočasného zverenia maloletej a úpravy styku otca s maloletou s odôvodnením, že medzi rodičmi vznikali konflikty a rozpory, preto sa matka aj s maloletou odsťahovala zo spoločnej domácnosti do azylového centra a keďže medzi rodičmi vznikali nedorozumenia ohľadom stretávania otca s maloletou, žiadala okrem zverenia upraviť aj stretávanie otca s maloletou. Otec sa naopak svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal odovzdania maloletej do jeho osobnej starostlivosti, nakoľko mu matka po opustení spoločnej domácnosti odmieta uviesť, kde sa s maloletou nachádzajú a matka maloletú v minulosti viackrát nechala bez dozoru a odišla za vlastnou zábavou. Po oboznámení sa s návrhom matky a návrhom otca, ako aj ostatnými listinnými dôkazmi mal súd prvej inštancie za to, že návrh matky je dôvodný a návrh otca je nedôvodný, pričom dodal, že návrhom rodičov nebol viazaný, a preto bol oprávnený návrh prekročiť. V prejednávanej veci možno mať za osvedčený nedostatok spolužitia rodičov maloletej, keď matka sa s maloleťým dieťaťom počas júla 2023 odsťahovala zo spoločnej domácnosti do azylového centra v D.. Na súde prvej inštancie prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov, v ktorej veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Z návrhov rodičov vyplýva nezhoda ohľadom dočasného zverenia maloletej a stretávania sa otca s maloletou. Súd prvej inštancie mal za osvedčené, že matka po opustení spoločnej domácnosti odišla aj s maloletou do azylového centra, kde dočasne býva. Maloletá sa teda podľa zhodného tvrdenia oboch rodičov nachádza v starostlivosti matky, keď v súčasnosti nie sú rodičovské práva a povinnosti k maloletej neupravené (zrejme malo byť uvedené „upravené“ – pozn. odvolacieho súdu) a rodičia sa na ich úprave nevedia dohodnúť. Prvoinštančný súd sa v prvom rade zaoberal dôvodnosťou návrhov na dočasnú úpravu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletej, keď mal za to, že dočasná úprava vzhľadom na konfliktné nastavenie rodičov je potrebná. V konaní bolo osvedčené, že v starostlivosti matky neboli dosiaľ zistené vážne nedostatky, ktoré by odôvodňovali odňatie maloletej z jej starostlivosti a umiestnenie maloletej do starostlivosti otca. Súd prvej inštancie vychádzal najmä zo skutočnosti, že dosiaľ zabezpečovala starostlivosť o maloletú najmä matka, ktorá je na rodičovskej dovolenke. S prihliadnutím na vek maloletej a jej citovú väzbu v tomto veku na matku, súd prvej inštancie nemal za dôvodné vyňatie maloletej zo starostlivosti matky. Matka sa aj s maloletou aktuálne nachádza v azylovom centre, kde je možné zo strany centra poskytnúť matke aj sociálne poradenstvo v prípade nezvládania starostlivosti o maloletú. Neboli osvedčené tvrdenia otca, že maloletá by sa nachádzala v stave ohrozenia svojich základných životných potrieb, riadnej výživy, zdravia a bezpečnosti. Matka maloletej zabezpečila bývanie v azylovom centre, pričom zo strany centra nebolo dosiaľ avizované žiadne zanedbanie starostlivosti matky o maloletú. V minulosti bola starostlivosť o maloletú preverovaná zo strany ÚPSVaR na základe anonymného podnetu a ani v tom čase neboli zistené žiadne nedostatky. V súvislosti s poukazom otca na ním podané trestné oznámenie pre trestný čin opustenia dieťaťa súd prvej inštancie poukázal na prezumpciu nevinu, keď trestné konanie nebolo ukončené a matka k danej udalosti v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podala vlastný opis danej situácie, kde túto vysvetľuje inak, ako ju podal otec (maloletá bola uložená na spánok, pričom mala spustenú kameru nasmerovanú na posteľku). Súd prvej inštancie v záujme upokojenia situácie a predchádzania nezhodám rozhodol o dočasnom ponechaní maloletej v osobnej starostlivosti matky. Takýmto spôsobom budú eliminované aj obavy matky z toho, že otec prevezme maloletú do svojej osobnej starostlivosti a nevráti ju v stanovenom čase.

4. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že otec má vo vzťahu k maloletej rovnaké rodičovské práva a povinnosti ako matka a je dôležité, aby obidvom rodičom bolo umožnené budovať si zdravý a plnohodnotný vzťah k dieťaťu, čo nie je možné, pokiaľ bude styk s maloleťým dieťaťom niektorému z rodičov bezdôvodne zamedzovaný. V záujme zdravého vývinu maloletej je nevyhnutné zachovať si vzťah k otcovi ako k (spolu s matkou) najbližšej osobe v jej živote, tento vzťah rozvíjať, čo je možné

iba za predpokladu, že bude otec s maloletou spolu v pravidelnom kontakte. Zároveň sa v prípade úpravy stretávania sa otca s maloletou v pravidelne stanovených intervaloch zabezpečí eliminovanie nezhôd medzi rodičmi týkajúcich sa styku otca s maloletou. V danej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné dočasne upraviť styk otca s maloletou, pretože tento sa pravidelne nerealizuje a závisí len od vôle matky. Podľa zhodného tvrdenia rodičov žili rodičia v spoločnej domácnosti do polovice júla 2023, a teda v spoločnej domácnosti nežijú cca 2 týždne. Maloletá má momentálne viac ako 2 roky, a keďže so svojim otcom žila od narodenia s výnimkou posledných 2 týždňov v spoločnej domácnosti, je nepochybné, že je na svojho otca zvyknutá a nejde pre ňu o cudziu osobu. Avšak vzhľadom na priloženú lekársku správu a tam stanovenú diagnózu otca (adaptačné poruchy, osobnosť s akcentovanými závislými paranoidnými črtami), keď súd prvej inštancie nateraz nemal za osvedčené, či otec v zmysle odporúčaní a záverov v lekárskej správe postupuje odporúčanú liečbu, považoval za dôvodné upraviť styk otca s maloletou za prítomnosti matky. Úpravu styku navrhnutú matkou jedenkrát v týždni považoval súd prvej inštancie za postačujúcu, keď pri maloleťom dieťaťi vo veku maloletej je potrebné, aby bolo v kontakte so svojim otcom minimálne raz za týždeň. Trvanie stretnutia v rozsahu dvoch hodín považoval súd prvej inštancie za vhodné, aj vzhľadom na vek maloletej, kedy dvojhodinová aktivita s otcom je pre dieťa jej veku z hľadiska schopnosti koncentrácie primeraná. Súd prvej inštancie preto považoval v najlepšom záujme maloletej upraviť stretávanie otca s maloletou v trvaní dvoch hodín každý pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod. za prítomnosti matky. Takto upravený styk zabezpečí, aby otec pravidelne trávil čas s maloletou, aby sa zachoval a prehľboval vzťah medzi nimi, keďže pre zdravý vývin maloleťo dieťaťa je nepochybne potrebné zachovať a rozvíjať nielen jeho vzťah s matkou, ale aj s otcom. Zároveň bola rozhodnutím matke uložená povinnosť maloleťu na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho bydliska (aktuálne v azylovom centre), pričom takáto príprava zahŕňa nielen prípravu fyzickú, ale aj psychickú, aby maloletá plnohodnotne strávila čas so svojim otcom. Otcovi bola uložená povinnosť maloleťu v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej bydliska. V prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, bola obom rodičom uložená povinnosť oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku.

5. Trvanie neodkladného opatrenia súd určil do právoplatného rozhodnutia vo veci rozvodu a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 38P/37/2023, pričom vo veci bude vykonané dokazovanie, ktorého cieľom bude zistenie optimálneho modelu starostlivosti rodičov o maloleťo dieťa. Súd zároveň poučil rodičov, že si môžu podať samostatný návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k maloleťému dieťaťu na čas do rozvodu ich manželstva.

6. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom prvoinštančný súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

7. Proti tomuto uzneseniu, voči výroku I. v časti úpravy styku otca s maloletou, podal odvolanie otec prostredníctvom právneho zástupcu. Návrh matky označil za klamlivý obsahujúci subjektívne a ničím nepotvrdené tvrdenia. V odvolaní spochybnil úroveň starostlivosti matky o maloleťu. Zároveň však uviedol, že nakoľko sa preukázalo, že matka s maloletou majú (dočasne) zabezpečené bývanie v azylovom dome, nenamieta výrok o ponechaní maloletej v starostlivosti matky. Pokiaľ ide o úpravu jeho styku s maloletou, mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie výrazným spôsobom zasahuje do jeho rodičovských práv, ako aj do práva dieťaťa. Rodičovské práva patria obom rodičom rovnako a rodičia majú právo svoje deti vychovávať. Právo dieťa vychovávať vyžaduje predovšetkým možnosť tento výchovný vplyv aplikovať, teda vyžaduje trávenie času s dieťaťom. Súd je povinný dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (§ 24 ods. 5 zákona o rodine). Prvoinštančný súd svojím rozhodnutím radikálne obmedzil právo otca na styk s maloletou a súčasne právo maloletej na rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s otcom ako jej rodičom, keď upravil styk otca v rozsahu iba dvoch hodín týždenne. Je to nedostatočný čas nielen na udržanie vzťahu s dieťaťom, ale aj na rozvíjanie tohto vzťahu. Až do odchodu matky zo spoločnej domácnosti maloleťu spoločne vychovávali. Tzn. otec s maloletou trávil takmer všetok čas mimo práce. Matka sa na jeho starostlivosť plne spoliehala a aj preto si dovoľila odchádzať v noci za zábavou ponechajúc maloleťu v jeho starostlivosti. Otec poukázal na skutočnosť,

že matka maloletej mu po nariadení neodkladného opatrenia odovzdala maloletú na celý víkend (05. a 06. augusta). čím dala jasne najavo, že pre maloletú nepredstavuje žiadne nebezpečenstvo a že o jeho starostlivosti nemá pochybnosti. Neexistuje preto žiaden rozumný dôvod obmedziť jeho styk s maloletou iba na dve hodiny týždenne. Otec v odvolaní zároveň namietal, že súd prvej inštancie upravil jeho styk s maloletou iba za prítomnosti matky. Jedná sa o ďalšie obmedzenie zákonného práva otca na styk s dieťaťom a o prekážku jeho praktickej realizácie. Na takéto obmedzenie navyše neexistoval žiaden dôvod. Súd prvej inštancie ako dôvod pre prítomnosť matky pri styku poukázal na lekársku správu, ktorú ako dôkaz predložila matka. Jedná sa o nezákonne získaný dôkaz, na ktorý súd prvej inštancie nemal vôbec prihliadnuť. Matka disponovala lekárskou správou protiprávne a nemala súhlas otca na nakladanie s údajmi o zdravotnom stave. Z lekárskej správy navyše nevyplýva žiaden dôvod na obmedzenie pri styku. Z uvedenej diagnózy (adaptačné poruchy) neplynú žiadne ohrozenie či nebezpečenstvo pre inú osobu (či pre otca samotného). Išlo o jednorazovú depresívnu epizódu ako reakciu na aktuálne zhoršenú rodinnú situáciu, pričom otec sám vyhľadal lekára v záujme predchádzania prípadnému zhoršeniu, čo sa i podarilo a aktuálne netrpí žiadnymi problémami. V tejto súvislosti otec opakovane poukázal na skutočnosť, že mu matka sama a dobrovoľne umožnila styk s maloletou v rozsahu celého víkendu bez jej prítomnosti, čím konkludentne vyjadrila to, že svoju prítomnosť pri styku nepovažuje za potrebnú. Konštatáciu súdu prvej inštancie o tom, že pri maloletom dieťati je potrebné, aby bolo v kontakte so svojím otcom minimálne raz za týždeň, pričom rozsah dvoch hodín je podľa prvoinštančného súdu postačujúci, považoval otec za subjektívny, svojvoľný a nevecný názor, ktorý nemá žiaden zákonný, medicínsky ani psychologický podklad. Zdôraznil, že s maloletou donedávna trávil takmer všetok voľný čas a dokázal sa o ňu plnohodnotne postarať v denných aj nočných hodinách. Argument o neschopnosti dieťaťa sústrediť sa na dlhšie aktivity rovnako neobstojí, nakoľko jeho styk s maloletou nie je jedna súvislá hra či iná aktivita, ale časť dňa, počas ktorého môže byť s maloletou, výchovne na ňu vplývať, poskytovať jej starostlivosť a realizovať s ňou aktivity rôzneho druhu. Pre reálnu možnosť výchovy otca a udržania citového vzťahu považoval otec za absolútne minimum styk v rozsahu dvoch až troch stretnutí týždenne. Záverom odvolania otec navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti úpravy styku otca s maloletou zmenil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý páry víkend od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každú stredu od 17.00 hod. do 19.00 hod., a to bez prítomnosti matky maloletej.

8. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník s tým, že v danom prípade bolo potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Stotožnil sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie o ponechaní maloletej v osobnej starostlivosti matky. V súvislosti s úpravou styku otca s maloletou mal za to, že súd prvej inštancie obmedzil právo maloletej na rovnocenný styk s oboma rodičmi, v tomto prípade s otcom. Počas informatívneho pohovoru obaja rodičia zhodne uviedli, že do odchodu matky zo spoločnej domácnosti zabezpečovali starostlivosť o maloletú spoločne, resp. striedavo. Z uvedeného vyplýva, že maloletá je na oboch svojich rodičov zvyknutá a citovo naviazaná. Okrem toho matka potvrdila, že po jej odchode z domácnosti otcovi umožnila stretnutie s maloletou počas víkendu na prespanie, čo maloletá veľmi dobre znášala, bola šťastná a žiadne problémy sa v tejto súvislosti nevyskytli. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kolízny opatrovník odporučil, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a vyhovel odvolaciemu návrhu otca.

9. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca opísala dôvody jej odchodu zo spoločnej domácnosti. V súvislosti s lekárskou správou, ktorú otec označil za nelegálne získanú, uviedla, že túto jej otec dobrovoľne a vedome ukázal po jeho prepustení z hospitalizácie na psychiatrickom oddelení vo Fakultnej nemocnici v Trnave, pričom táto bola následne voľne položená na stole v spoločnej domácnosti. Tvrdenie otca, že u neho išlo iba o problém so spracovaním aktuálneho stavu, označila matka za zavádzajúci. Zámerne je zamlčaný ďalší diagnostický záver, ktorý hovorí o osobnosti s akcentovanými závislými paranoidnými črtami. Matka vyslovila pochybnosti, či sa dá v priebehu jedného mesiaca vyliečiť, čo sa otec snaží preukázať novou lekárskou správou. Matka v ďalšom uviedla, že starostlivosť o maloletú zo strany otca už počas spoluzitia nebola dostatočná. Toto sa potvrdilo aj počas trávenia spoločného času otca s maloletou po opustení spoločnej domácnosti, keď jej otec maloletú vracal neprebalenú, smädnú a pod. Tvrdenie otca o trávení všetkého času mimo práce s maloletou, je vyvrátiteľné tým, že častokrát si maloletá musela jeho pozornosť až vynucovať. Po práci opakovane neprichádzal domov, ale išiel do podniku a vracal sa až neskôr. To, že maloletá strávila s otcom po nariadení neodkladného opatrenia celý víkend matka vysvetlila tým, že uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia jej bolo poštou doručené až v pondelok 07.08.2023. Naopak, otcovi bolo uznesenie elektronicky doručené už v piatok 04.08.2023, z čoho vyplýva, že otec už v čase odovzdania dcéry disponoval vedomosťou o súdnej úprave jeho

styku s maloletou. Konal tak v rozpore s predmetným uznesením. Záverom vyjadrenia matka navrhla uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti potvrdiť.

10. Podaním zo dňa 08.10.2023 sa matka vyjadrila k vyjadreniu kolízneho opatrovníka. Odmietla, že by počas pohovoru tvrdila, že po odchode z domácnosti umožnila otcovi stretnutie s maloletou počas víkendu na prespanie, čo maloletá veľmi dobre znášala, bola šťastná a žiadne problémy sa v tejto súvislosti nevyskytli. Naopak počas pohovoru uviedla, že maloletá sa od otca vrátila unavená, smädná a zanedbaná. Bola neprebalená a plienka jej až presakovala, mala ohryzené nechty na rukách, kolená a ruky mala poodierané. Rovnako je zavádzajúceho tvrdenie, že starostlivosť o maloletú bola zabezpečená striedavo alebo spoločne. Matka opätovne poukázala na nedostatočnú úroveň starostlivosti otca o maloletú, na vynucovanie jeho pozornosti zo strany maloletej, či na jeho neskoré príchody z práce. Uviedla, že vyjadrenie kolízneho opatrovníka sa opiera o osobné pohovory oboch rodičov. V pozvánke na informatívny pohovor je jasne uvedené, že jeho účelom je poskytnutie informácií o postavení, právomociach a činnosti kolízneho opatrovníka a o možnostiach odbornej pomoci dieťaťu a rodičom zo strany orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a zo strany ďalších právnických a fyzických osôb. Rovnako je v pozvánke uvedené, že rozhodnutie rodiča zúčastniť sa alebo nezúčastniť sa informatívneho pohovoru nemá vplyv na posudzovanie spôsobilosti a nemôže mu byť inak na ťarchu. Preto informácie, ktoré boli obsahom informatívneho pohovoru, nemôžu byť použité proti ani v prospech žiadnej zo strán. Vzhľadom na uvedené žiadala neakceptovať vyjadrenie kolízneho opatrovníka.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP, § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

12. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správneho postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý neodkladným opatrením na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 38P/37/2023 upravil styk otca s maloletou tak, že otec je dočasne oprávnený stretávať sa s maloletou za prítomnosti matky každý kalendárny týždeň v pondelok od 17.00 hod. do 19.00 hod., pričom matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletú v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej bydliska a zároveň obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku.

13. Odvolací súd pre úplnosť dopĺňa, že výrok I. v časti ponechania mal. v starostlivosti matky a v časti o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia nie je predmetom prieskumu odvolacieho súdu, nakoľko voči týmto výrokom odvolanie nebolo podané.

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.(1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.(2)

17. Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho

porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého účastník konania žiada. Neodkladné opatrenie má preto slúžiť k dočasnému zabezpečeniu ochrany ohrozených práv, ak naliehavosť situácie vyžaduje okamžitý zásah súdu. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Zákonným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je tiež osvedčenie, že bez okamžitej dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo účastníka konania ohrozené. Z charakteru neodkladného opatrenia pritom vyplýva, že pred jeho nariadením súd nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej, pričom pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. To znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza.

18. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Podľa čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

20. Podľa čl. 5 ZR, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje v súlade s vyššie citovanými článkami vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Súd prvej inštancie správne považoval za prioritu záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičov, pričom mimoriadny význam kládol na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmami rodičov, ktorým takto neumožňuje vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj maloletej. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa či osvedčenia iného závažného dôvodu je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

22. Odvolací súd po oboznámení s obsahom spisu sa však nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie v súvislosti s upraveným stykom, keď tento upravil za prítomnosti matky, pretože matkou uvádzané dôvody (neschopnosť otca zabezpečiť starostlivosť o maloletú) nie sú osvedčené a ani nepredstavujú také okolnosti, pre ktoré je nevyhnutné upraviť styk otca s maloletou za prítomnosti matky. Ako bolo osvedčené, otec do času, kým matka odišla i s maloletou zo spoločnej domácnosti žil s matkou i maloletou, maloletá je na otca zvyknutá a navyše ako vyšlo najavo, matka odovzdala otcovi maloletú na víkend v čase bezprostredne po nariadení neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie zdôvodnil svoje rozhodnutie o tom, že styk otca s maloletou sa má realizovať za prítomnosti matky tým, že vzhľadom na priloženú lekársku správu a tam stanovenú diagnózu otca (adaptačné poruchy, osobnosť s akcentovanými závislými paranoidnými črtami), keď súd prvej inštancie nateraz nemal za osvedčené,

či otec v zmysle odporúčaní a záverov v lekárskej správe postupuje odporúčanú liečbu. Otec maloletej doložil lekársku správu zo psychiatrického vyšetrenia z 15.08.2023 podľa ktorej jeho stav po adaptačnej poruche nevyžaduje liečbu. Preto má odvolací súd za to, že s ohľadom na vyššie uvedené, má i otec právo na styk s maloletou a bez prítomnosti matky, ktorá prítomnosť i s ohľadom na konfliktný vzťah medzi rodičmi by nebola prospešná pre naplnenie účelu styku otca s maloletou.

23. Odvolací súd rozhodol aj o dočasnej úprave styku otca s maloletou vo väčšom rozsahu než súd prvej inštancie, ktorej hlavným účelom je, aby zostal zachovaný vzťah maloletej aj s rodičom, ktorému nebolo maloletá zverená do starostlivosti. Tu je odvolací v súlade s názorom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že v záujme zdravého vývinu maloletej je nevyhnutné zachovať si vzťah k otcovi ako k (spolu s matkou) najbližšej osobe v jej živote, tento vzťah rozvíjať, čo je možné iba za predpokladu, že bude otec s maloletou spolu v pravidelnom kontakte. Zároveň sa v prípade úpravy stretávania sa otca s maloletou v pravidelne stanovených intervaloch zabezpečí eliminovanie nezhôd medzi rodičmi týkajúcich sa styku otca s maloletou. V danej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné dočasne upraviť styk otca s maloletou, pretože tento sa pravidelne nerealizuje a závisí len od vôle matky. Podľa zhodného tvrdenia rodičov žili rodičia v spoločnej domácnosti do polovice júla 2023. Maloletá má momentálne viac ako 2 roky a je nepochybné, že je na svojho otca zvyknutá a nejde pre ňu o cudziu osobu. Uvedené skutočnosti boli rozhodujúce pre rozhodovanie odvolacieho súdu. Odvolací súd rozsah úpravy styku nepovažoval za primeraný potrebe bezodkladnej úpravy pomerov predovšetkým vzhľadom na nutnosť zachovania a rozvíjania vzťahov maloletej s otcom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Odvolací súd dodáva, že rozsah styku otca s maloletou upravený súdom prvej inštancie s ohľadom na tú skutočnosť, že do polovice júla 2023 rodičia žili v spoločnej domácnosti i s maloletou sa javí ako nedostatočný v záujme udržania zdravých vzťahov, tak aby otec ich mohol rozvíjať, preto je potrebné tento rozšíriť, keď s ohľadom na to, že neodkladným opatrením je potrebné upraviť styk iba v nevyhnutnej miere, upravil styk otca s maloletou spôsobom upraveným týmto rozhodnutím. Z obsahu spisu vyplynulo a je nesporné, že otec má záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletú, ktorú má veľmi rád, ich vzájomné odlúčenie vníma citlivo. Takouto úpravou styku počas každého kalendárneho týždňa v stredu od 17.00 hod. do 19.00 hod a každú párnú sobotu od 9,00 hod. do 18,00 hod. je umožnené utužovanie vzájomných citových väzieb medzi otcom a maloletou, o ktorých intenzite nemá odvolací súd žiadne pochybnosti. Takáto úprava je primeraná aj s prihliadnutím na vek maloletej. Matka uvádzala, že otec nie je schopný sa riadne postarať o maloletú, ktorá skutočnosť osvedčená nebola, uvedené skutočnosti zostali v rovine jednostranných tvrdení a budú predmetom dokazovania v konaní vo veci samej.

24. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti v záujme zabezpečenia zachovania a rozvíjania vzťahov maloletej s otcom odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti úpravy styku zmenil podľa § 388 CSP tak, že tento rozšíril a umožnil otcovi styk s maloletou bez prítomnosti matky. Odvolací súd ešte dodáva, že vzhľadom na to, že matka ma utajenú adresu, rozhodol o mieste odovzdávania a preberania maloletej na adrese trvalého pobytu matky maloletej. Nariadené neodkladné opatrenie je len dočasného charakteru a o konečnej úprave bude rozhodnuté až v konaní vo veci samej, v ktorom bude vykonané náležité dokazovanie, v rámci ktorého obe strany budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje, rešpektujúc najlepší záujem maloletej.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu odvolacieho konania.

26. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).